

Juhtkiri: Et ooper ei vananeks

JUHTKIRI

Ooperit peetakse kunstide kunstiks. Miks? Sest sellesse saab vähemalt teoorias põimida kõiki teisi kunstivorme, isegi kui praktikas selle potentsiaali ära kasutamise kohati väga palju vaeva ei nähta. Sellepärast on loomulik, et kui ühiskondliku kokkuleppe järgi kunsti ja selle tegemist riiklikult toetatakse, siis toetatakse ka ooperit, seejuures seisusevääriiselt.

Paraku pole ooperit võimalik odavalt teha. Ühes etenduses võib inimesi minna vaja kuni sada, ühes lavastuses veelgi rohkem. Mõne näitaja järgi elab ooper Eestis justkui äärmiselt hästi. Fakt, et 1,3-miljonilise rahvaarvuga riigis tegutseb kaks kutselist ooperiteatrit, näib mõnes Venemaa krais või USA osariigis elavale inimesele tõenäoliselt pehmelt öeldes uskumatuna.

Selle medali teine külg on aga, et ooper elab siinmail liiga palju näoga mineviku poole. Riiklik rahastus ongi üksnes kahel riiklikul ooperiteatril, kelle konservatiivne repertuaarivalik on tingitud kohustusest täita suured saalid. Mis viib omakorda selleni, et uuenduslikum ja nüüdisaegsem ooper, sealhulgas Eesti enda heliloojate loodud uudisteosed, puuduvad meie lavalaudadelt peaaegu täielikult. Niisugune seis ei peaks meid rahuldama, nii nagu me ei lepiks olukorraga, kus Eesti sõnateatrites sisuliselt ei kohta algupärase dramaturgiaga lavastusi või kunstigaleriides eksponeeritaks suuresti üle-eelmise sajandi töid.

Samme uute algupäraste ooperite saamiseks just nagu tehakse. Estonia korraldas selleks näiteks ideekavandite konkursi, kuhu laekus 16 kavandit 13 heliloojalt. Ent ühtegi rahvusooperi repertuaariplaanidega haakuvat ideed nende hulgast ei leitud. Tulemust seega ei sündinud.

Konkursist ning algupärase, kammerliku ja nüüdisaegsema muusikateatri tervisest saab lugeda ka tänase lehe kultuurikülgedelt.

Pinda on uutele ooperitele raske leida kas või seepärast, et kumbki ooperiteater ei saa endale lavastustega riskimist lubada. Ning see omakorda pärsib Eesti uute heliloojate, libretistide, ooperilavastajate ja teiste tegijate pealekasvu ja õidepuhkemist. Surnud ring.

Mis aitaks seda ringi murda? Umbes selline platvorm, nagu on sõnateatri jaoks Vaba Lava. Koht, kus saaks viljeleda kammerlikumat, avangardsemat, otsingulisemat ooperit. Paik, kus Eesti ooper ning ühtlasi kõik teised kammerlikuma muusikateatri vormid saaks nooruslikus kuues elada.

Just nooruslikkus ongi selle teema juures üks võtmesõna. Ooper ei tohiks koos oma publikuga vananeda. See võimas kunstivorm ei

Postimees

24.01.2020

Postimees

166000

[2](#)

Estonia teater

peaks elama peamiselt oma mineviku pärandist. Ent kui praegusele olukorrale ausalt otsa vaadata, siis Eestis see pigem just nii ongi.

Kuid muutusteks ei ole hilja, sest entusiastid, kes on valmis Eesti ooperikunsti märkimisväärselt panustama, on täiesti olemas. Näiteks teatrist NO99 vabaks jäänud maja hiljutisele konkursile esitati vähemalt kaks kammerliku ja moodsa muusikateatriga seotud kavandit, kuid kumbki neist ei pääsenud isegi teise vooru. Selle põhjal jääb mulje, et riik vähemalt praegu veel moodsa muusikateatri viljelemise võimalustesse investeerimise vajadust ei taju. Aga ooper ei suuda olla kunstide kunst ilma võimaluseta areneda ja oma kaasaega kõnetada.

JUHTMÕTE

Ooper ei suuda olla kunstide kunst ilma võimaluseta areneda ja oma kaasaega kõnetada.

LK 22-23

Sarnased uudised

[Juhtkiri: et ooper ei vananeks \(99%\)](#)

leht.postimees.ee 24.01.2020